

การศึกษาปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนวิถีพุทธ

THE STUDY FACTORS OF BUDDHIST ORIENTED SCHOOL TO ACADEMIC
ACHIEVMENT OF PRIMARY STUDENTS IN BUDDHIST ORIENTED SCHOOLS

ผกาพรรณ บุญเต็ม* เพ็ญประภา สุธรรมมา** นะฤเนตร จุฬากาญจน์***

Phagapun Boontem, Penprapa Suthamma, Narunest Chulakarn

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา วิธีการศึกษา การศึกษาภาคตัดขวาง (Cross-sectional analysis) โดยทำการศึกษาในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาที่เรียนในโรงเรียนวิถีพุทธ จำนวน 234 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 104 คน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 130 คน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธ และรายงานผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ เชิงพรรณนา จำนวน และร้อยละ และสถิติเชิงอนุมาน สำหรับวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยสถิติ Multiple Correlation และการวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธที่มีผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการศึกษา พบว่าสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้แก่ ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ($r = 0.247$, $p\text{-value} < 0.05$) และมีอำนาจการทำนายได้ร้อยละ 6.1 ($R^2 = 0.061$) สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้แก่ ปัจจัยด้านพฤติกรรม ($r = -0.271$, $p\text{-value} < 0.01$) และปัจจัยด้านกิจกรรมประจำวันพระ ($r = -0.198$, $p\text{-value} < 0.05$) แต่เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า มีเพียง

* Faculty of Nursing Srinakarinwirot University

** Srinakarinwirot University

*** Srinakarinwirot University

ปัจจัยด้านพฤติกรรมที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ มีอำนาจการทำนายได้ร้อยละ 7.3 ($R^2=0.073$) สรุป สำหรับโรงเรียนวิถีพุทธควรมีการพัฒนาองค์ประกอบด้านอื่นๆ เช่น ด้านการส่งเสริมวิถีพุทธและด้านกายภาพ ซึ่งจำเป็นที่ผู้อำนวยการโรงเรียนวิถีพุทธ ควรจะต้องให้การสนับสนุนและส่งเสริมต่อไป

คำสำคัญ: โรงเรียนวิถีพุทธ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, นักเรียนชั้นประถมศึกษา

ABSTRACT

This research has an objective to conduct studying associated factors of Buddhist oriented schools affecting academic achievement of primary students. The study was conducted by cross-sectional analysis with 234 primary students in Buddhist pathway schools, classifying into 104 Prathomsuksa 4 and 130 prathomsuksa 5 students, using questionnaires on factors associated with Buddhist oriented schools. Result report and data analysis were launched using descriptive statistics, numbers, percentage, and inferential statistics. To analyze factors associated between Buddhist pathway schools and academic achievement, Multiple Correlation was used; whereas, Stepwise Multiple Regression Analysis was used for analyzing factors affecting academic achievement. The result was found that factors affecting academic achievement of Prathomsuksa 4 students were learning-and-teaching factors ($r = 0.247$, p -value < 0.05) with predictive potential at 6.1 percentage ($R^2 = 0.061$); meanwhile, factors affecting academic achievement of Prathomsuksa 5 students were behavioral factors ($r = 0.271$, p -value < 0.01) and factors upon Buddhist holiday activities ($r=0.198$, p -value < 0.05). When factors affecting academic achievement analyzed, it was found only behavioral factors affecting academic achievement with predictive potential at 7.3 percentage ($R^2=0.073$). In conclusion, Buddhist pathway schools should have development on other factors such as Buddhist principles promotion and also physical means which administrators of these schools should have to further maintaining support and enhancement.

Keywords: Buddhist Oriented School, Academic Achievement, Primary Students.

1. บทนำ

พุทธธรรมหรือพุทธศาสตร์เป็นองค์ความรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้ศึกษาเข้าใจธรรมชาติ ของโลก และชีวิตที่แท้จริง และฝึกให้ผู้ศึกษาสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตั้งแต่ระดับการ ดำเนินชีวิตประจำวันของคนทั่วไป คือ การกิน อยู่ ดู ฟัง จนถึงระดับการดำเนินชีวิตของนักบวชผู้ มุ่งมีชีวิตที่บริสุทธิ์ และในทุกระดับยังผลให้ผู้ศึกษาเองมีความสุขพร้อมๆ กับช่วยให้คนรอบข้าง และสังคมมีความสุขพร้อมกันไปด้วยอย่างชัดเจน

พุทธธรรมมีกรอบการพัฒนาหลักเป็นระบบการศึกษา 3 ประการ เรียกว่า ไตรสิกขา คือ อธิศีลสิกขา อธิจิตตสิกขา และอธิปัญญาสิกขา ที่เรียกสั้นๆ ว่า ศีล สมาธิ ปัญญา ซึ่งเป็นการ ฝึกหัดอบรม เพื่อพัฒนากาย ความประพฤติ จิตใจ และปัญญา ไตรสิกขานี้เป็นการศึกษาที่ ครอบคลุมการดำเนินชีวิตทุกด้านและทุกวัย อีกทั้งมีความง่ายยาก ตั้งแต่เรื่องเบื้องต้นทั้งของเด็ก และผู้ใหญ่จนถึงเรื่องที่ละเอียดซับซ้อนที่ยากจะหาองค์ความรู้อื่นใดมาเทียบได้ ด้วยคุณค่าอันอนันต์ ขององค์ความรู้ในพุทธธรรมและ ระบบไตรสิกขาที่ชัดเจนในการศึกษาพัฒนาผู้เรียนทุกวัย ทาง กระทรวงศึกษาธิการ จึงมีแนวความคิดที่จะส่งเสริมให้สถานศึกษานำระบบของสถานศึกษาปัจจุบัน เพื่อพัฒนาเยาวชนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามที่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติกำหนด ที่มี คุณสมบัติของการเป็นคนที่ดี เก่ง มีความสุขอย่างแท้จริง อันเป็นเป้าหมายแท้ของพุทธธรรมอยู่แล้ว ให้มีความชัดเจนขึ้น โดยผ่านการดำเนินงานของ “โรงเรียนวิถีพุทธ” อันจะเป็นตัวอย่างที่จะขยาย ผลสู่การพัฒนาในโรงเรียนอื่นๆ ในวงกว้างต่อไป (Viranuch Sutthiphan, 19 June 2017)

แนวทางการจัดการศึกษาหลักสูตรขั้นพื้นฐาน ในส่วนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยในทุกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มี คุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงพุทธธรรม มาประยุกต์ กับระบบการเรียนการสอน ในการดำเนินงานของโรงเรียนวิถีพุทธ มีองค์ประกอบการ ดำเนิน ทั้งหมด 5 ด้านด้วยกันและมีความน่าสนใจเกี่ยวกับปัจจัยองค์ประกอบในการดำเนินงานมีผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยเฉพาะระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งเป็นขั้นพื้นฐานหรือ ขั้นต้นในการเรียนในระดับอื่นต่อไป ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงทำการศึกษาวิจัยเรื่องนี้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ที่เรียนในโรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานพื้นที่การประถมศึกษา จังหวัดนครนายก สุ่มคัดเลือกมาจาก 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครนายก อำเภอบ้านนา อำเภอองครักษ์ และอำเภอปากพลี จำนวน 26 โรงเรียน จากนั้นทำการคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กฎ Rule of thumb จากจำนวนตัวแปรต้นประมาณ 5 ตัวแปร คูณด้วย 20 ได้เป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ระดับชั้นละ 100 คน บวกด้วยการคลาดเคลื่อน 40% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างระดับชั้น ละ 140 คน ซึ่งเมื่อคณะผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนพบว่า ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 104 คน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้รับคืนจำนวน 130 คน

3.2) เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามองค์ประกอบโรงเรียนวิถิพุทธ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกายภาพ 2)ด้านพฤติกรรม 3) ด้านการเรียนการสอน 4) ด้านกิจกรรมวันพระ และ 5)ด้าน การส่งเสริมวิถิพุทธ และมีการแปลผล ระดับคะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

-ระดับควรปรับปรุง ได้ระดับคะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 0.00 – 1.49

-ระดับพอใช้ ได้ระดับคะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 1.50 – 2.49

-ระดับดี ได้ระดับคะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 2.50 – 3.49

-ระดับดีมาก ได้ระดับคะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 3.50 – 4.00

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้วิจัยศึกษาจากรายงานผลการศึกษานักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยทำการ Blind ชื่อและโรงเรียนของนักเรียน

3.3) สถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถิพุทธที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 มีการใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ จำนวน และ ร้อยละ เพื่อจำแนกระดับต่างๆขององค์ประกอบโรงเรียนวิถิพุทธ ทั้ง 5 ด้าน

สถิติอ้างอิง หรือสถิติอนุมาน (Reference Statistics) ได้แก่ การสถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Multiple Correlation) และ วิเคราะห์ความถดถอบเชิงพหุแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

คณะผู้วิจัย ได้ดำเนินการยื่นขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (SWUEC 007/60 E) และได้มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ตลอดจนกระบวนการในการวิจัยให้กับผู้เข้าร่วมวิจัยทราบ และมีการลงลายมือชื่อยินยอมโดยผู้ปกครองโดยชอบธรรมของนักเรียน

4. สรุปผลการศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธ

ปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธทั้ง 5 ด้าน	จำนวน		ร้อยละ	
	ป.4	ป.5	n=104	n=130
1.ด้านกายภาพ				
ระดับควรปรับปรุง	8	15	7.7	11.5
ระดับพอใช้	40	35	38.5	26.9
ระดับดี	32	40	30.8	30.8
ระดับดีมาก	24	40	23.1	30.8
2.ด้านพฤติกรรม				
ระดับควรปรับปรุง	0	0	0	0
ระดับพอใช้	8	10	7.7	7.7
ระดับดี	28	45	26.9	34.6
ระดับดีมาก	68	75	65.4	57.7
3.ด้านการเรียนการสอน				
ระดับควรปรับปรุง	0	10	0	7.7
ระดับพอใช้	8	15	7.7	11.5
ระดับดี	48	40	46.2	30.8
ระดับดีมาก	48	65	46.2	50
4.ด้านกิจกรรมประจำวันพระ				
ระดับควรปรับปรุง	32	45	30.8	34.6
ระดับพอใช้	20	20	19.2	15.4

ปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธทั้ง 5 ด้าน	จำนวน		ร้อยละ	
	ป.4	ป.5	n=104	n=130
ระดับดี	36	45	34.6	34.6
ระดับดีมาก	16	20	15.4	15.4
5.ด้านการส่งเสริมวิถีพุทธ				
ระดับควรปรับปรุง	4	10	3.8	7.7
ระดับพอใช้	28	35	26.9	26.9
ระดับดี	28	30	26.9	23.1
ระดับดีมาก	16	55	15.4	42.3

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (n=104 คน)

ตัวแปร	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ด้านกายภาพ	ด้านพฤติกรรม	ด้านการเรียนการสอน	ด้านกิจกรรมประจำวันพระ	ด้านการส่งเสริมวิถีพุทธ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	1.00					
ด้านกายภาพ	.135	1.00				
ด้านพฤติกรรม	.047	.489	1.00			
ด้านการเรียนการสอน	.247*	.490	.494	1.00		
ด้านกิจกรรมประจำวันพระ	.107	.542	.260	.672	1.00	
ด้านการส่งเสริมวิถีพุทธ	.095	.678	.619	.771	.628	1.00

*p-value < 0.05

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (n=130 คน)

ตัวแปร	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ด้านกายภาพ	ด้านพฤติกรรม	ด้านการเรียนการสอน	ด้านกิจกรรมประจำวันพระ	ด้านการส่งเสริมวิถีพุทธ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน						
ด้านกายภาพ						
ด้านพฤติกรรม						
ด้านการเรียนการสอน						
ด้านกิจกรรมประจำวันพระ						
ด้านการส่งเสริมวิถีพุทธ						

ผลสัมฤทธิ์	1.00					
ทางการเรียน						
ด้านกายภาพ	.125	1.00				
ด้านพฤติกรรม	.271**	.574	1.00			
ด้านการเรียน	.198*	.559	.719	1.00		
การสอน						
ด้านกิจกรรม	.003	.627	.418	.647	1.00	
ประจำวันพระ						
ด้านการ	.203*	.759	.740	.802	.735	1.00
ส่งเสริมวิถีพุทธ						

*p-value< 0.05, **p-value<0.01

ตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์ของปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โมเดล1	Coefficients		t-tested	p-value
	B	St.d error		
ค่าคงที่	98.967	20.934	4.728	0.000
ด้านการเรียนการสอน	3.197	1.243	2.571	0.012

$R^2=0.061$, beta= 0.247

ตารางที่ 5 สัมประสิทธิ์ของสัมประสิทธิ์ของปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โมเดล1	Coefficients		t-tested	p-value
	B	St.d error		
ค่าคงที่	81.36	16.13	5.043	0.00
ด้านพฤติกรรม	2.94	.92	3.19	0.00

$R^2=0.073$, beta = 0.271

จากตารางที่ 1 แสดงและร้อยละของปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธทั้ง 5 ด้านพบว่า ในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 องค์ประกอบที่ 1) ด้านกายภาพ ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 30.8 2) ด้านพฤติกรรม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 65.4 3) ด้านการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 46.2 4) ด้านกิจกรรมวันพระ

ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 34.6 และ 5) ด้านการส่งเสริมวิถีพุทธ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ดี คิดเป็นร้อยละ 26.9 และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 องค์กรประกอบที่ 1) ด้านกายภาพ ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 30.8 2) ด้านพฤติกรรม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 57.7 3) ด้านการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 50 4) ด้านกิจกรรม วันพระ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 34.6 และ 5) ด้านการส่งเสริมวิถีพุทธ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ดี คิดเป็นร้อยละ 42.3

จากตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและปัจจัยองค์ประกอบ โรงเรียนวิถีพุทธ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาพบว่า องค์กรประกอบด้านการเรียน การสอนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางเรียนในทางบวก ($r = 0.247, p < .05$)

จากตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและปัจจัยองค์ประกอบ โรงเรียนวิถีพุทธ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาพบว่า องค์กรประกอบด้าน พฤติกรรม และองค์กรประกอบด้านการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางเรียนใน ทางบวก ($r = 0.271, p < .01, r = 0.198, p < .05$)

จากตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์ของปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า องค์กรประกอบด้านการเรียนการสอนมีอำนาจ ในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางเรียน และมีอำนาจในการทำนายได้ 6.1 % ($R^2 = 0.061$) ซึ่งสามารถ เขียนสมการการอธิบายได้ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนระดับชั้น ป. 4 = $98.967 + 3.197$ ด้านการเรียนการสอน (t -tested = 2.57, $p < .05$)

จากตารางที่ 5 สัมประสิทธิ์ของปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า องค์กรประกอบด้านพฤติกรรมมีอำนาจในการ ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางเรียน และมีอำนาจในการทำนายได้ 7.3 % ($R^2 = 0.073$) ซึ่งสามารถเขียน สมการการอธิบายได้ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนระดับชั้น ป. 5 = $81.36 + 2.94$ ด้านพฤติกรรม (t -tested = 3.19, $p < .01$)

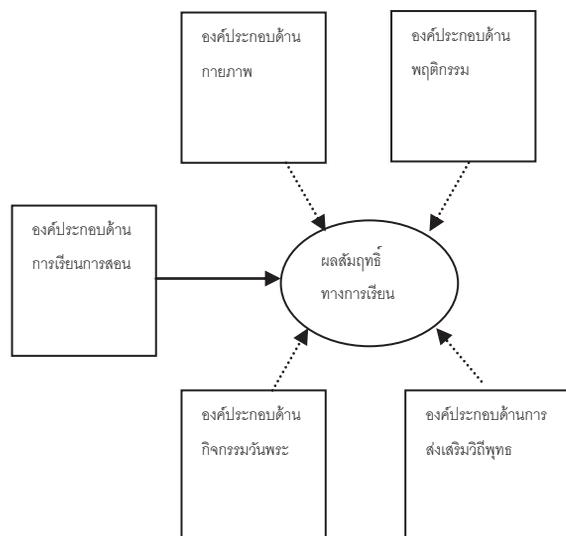
5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

ปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า โรงเรียนวิถีพุทธทุกโรงเรียนมีการดำเนินงานตามองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน และส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีขึ้นไป และเมื่อนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า องค์ประกอบด้านการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำให้คณะผู้วิจัยทำการวิเคราะห์อำนาจการทำนายต่อโดยใช้ สถิติ Stepwise Multiple Regression Analysis พบว่า องค์ประกอบด้านการเรียนการสอนมีอิทธิพลสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนั้น ในประเด็นนี้ผู้บริหารของโรงเรียนควรให้ความสำคัญต่อการนำแนวคิดโรงเรียนวิถีพุทธมาปรับใช้และนำไปขยายผลต่อไปยังโรงเรียนอื่นๆ ซึ่งผลที่ได้ก่อให้เกิดแนวคิด ดังนี้

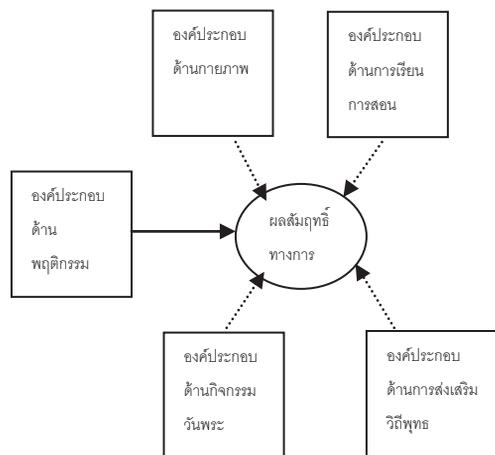
1.โรงเรียนวิถีพุทธ มีการนำหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนให้ครบตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดเท่านั้น

2.ในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นระดับชั้นที่เป็นการเริ่มต้นช่วงชั้นการเรียนรู้ที่สอง ควรมุ่งเน้นในส่วนการเรียนการสอนเพราะเมื่อพิจารณาในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน องค์ประกอบด้านการเรียนการสอนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นไปตามแผนภาพสรุปดังนี้

แผนภาพที่ 1

ปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า โรงเรียนวิถีพุทธทุกโรงเรียนมีการดำเนินงานตามองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน และส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีขึ้นไป และเมื่อนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า องค์ประกอบด้านการเรียนการสอนและด้านพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำให้คณะผู้วิจัยทำการวิเคราะห์อำนาจการทำนายต่อโดยใช้ สถิติ Stepwise Multiple Regression Analysis พบว่า องค์ประกอบด้านพฤติกรรมมีอิทธิพลสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดังนั้น ในประเด็นนี้ผู้บริหารของโรงเรียนควรให้ความสำคัญต่อการนำแนวคิดโรงเรียนวิถีพุทธมาปรับใช้และนำไปขยายผลต่อไปยังโรงเรียนอื่นๆ ซึ่งผลที่ได้ก่อให้เกิดแนวคิด ดังนี้ 1.การดำเนินการตามองค์ประกอบโรงเรียนวิถีพุทธ ควรมีการดำเนินงานให้ครบทั้ง 5 องค์ประกอบ 2. ในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นระดับชั้นที่เป็นการเริ่มต้นช่วงชั้นการเรียนที่สอง ควรมุ่งเน้นในด้านพฤติกรรมเพราะเมื่อพิจารณาในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน องค์ประกอบด้านพฤติกรรมมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นไปดังแผนภาพสรุป ดังนี้

แผนภาพที่ 2

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 โรงเรียนวิถีพุทธมีองค์ประกอบในการดำเนินงานทั้งหมด 5 ด้านซึ่งโรงเรียนวิถีพุทธควรควรได้มีการส่งเสริมนโยบายนำมาสู่การปฏิบัติให้เหมาะสมกับนักเรียนและควรมีการเน้นองค์ประกอบต่างๆ โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านกิจกรรมวันพระ

6.2 โรงเรียนวิถีพุทธควรดำเนินงานให้ควบคู่ไปกับ การส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาซึ่งถือว่าเป็นขั้นพื้นฐานของการเรียน ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาด้านพฤติกรรมของครู และการเรียนการสอน

Reference

- Kasak Tae Khan Mak. (2010). *Research Principle on Social Science*. Bangkok : Sureeviyasan.
- Phirunproey Samrongthong. (2011). “Study on academic achievement and attitude to Thai language learning of Mattayom 5 students being assigned to learn through electronic books against learning through usual teacher manuals (*Master degree thesis*). Bangkok: Srinakarindarawiroth university.
- Somdejphrabuddhajan (Prayuth Prayutto). (20 June 2017). *Buddhist Pathway Education for Perfect Human Being*. [on line]. Source <http://www.vitheebuddha.com/main.php?url=course>.
- Viranuch Sutthiphan. (19 June 2017). *Administrative Innovation in Accordance Buddhist Pathway Schools*. [on line]. Source www.kaiwaisai.com/v2/files/news/Vitheepud.doc.